

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН
АСОЦІАЦІЯ ПСИХОЛОГІВ ВИЩОЇ ШКОЛИ УКРАЇНИ
ГС «НАЦІОНАЛЬНА ПСИХОЛОГІЧНА АСОЦІАЦІЯ»
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
КАФЕДРА ІСТОРІЇ УКРАЇНИ
ВНЗ УКООПСІЛКИ «ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ» КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА СУСПІЛЬНИХ
НАУК

Всеукраїнська науково-методична конференція

**ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ
ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ:
МЕТОДОЛОГІЯ, МЕТОДИКА, ПРАКТИКА**

20 травня 2021 року
Київ

Тези доповідей

Київ, 2021

**УДК 378:7/9
064**

Науковий редактор:

д-р іст. наук, проф., завідувач кафедри гуманітарних дисциплін Національного університету харчових технологій
Н. М. Левицька.

Організація освітнього процесу в умовах дистанційного навчання у вищій школі: методологія, методика, практика. Тези доповідей Всеукраїнської науково-методичної конференції, Київ, 20 травня 2021 р. / уклад. : Н. Левицька, О. Силка, Л. Приблуда, О. Пилипенко. – Київ : НУХТ, 2021. – 258 с.

У збірник увійшли тези доповідей учасників Всеукраїнської науково-методичної конференції «Організація освітнього процесу в умовах дистанційного навчання у вищій школі: методологія, методика і практика», у яких розглянуто актуальні питання викладання та вивчення гуманітарних дисциплін у технічних і технологічних ЗВО, роль цих дисциплін у формуванні світогляду сучасного майбутнього фахівця, а також гуманітарні та виховні аспекти у викладанні загальнонаукових, технічних та технологічних дисциплін в умовах дистанційного навчання.

Для науковців, викладачів, здобувачів усіх освітніх ступенів, освітніх програм закладів вищої освіти.

УДК 378:7/9

© Автори статей

© НУХТ, 2021

ОНЛАЙН-ВЧИТЕЛЬ ЯК ОДНА З НЕЗАМІННИХ ПРОФЕСІЙ МАЙБУТНЬОГО В ОСВІТНЬОМУ КОЛІ УКРАЇНИ

Артур Михалевич
Вікторія Сапіга
Ульяна Кузьмик

Національний університет харчових технологій, м. Київ

У сучасному світі, що рухається з шаленою швидкістю, освіта з кожним роком набуває все важливішого значення. Підвищується роль знань, а також їхнє всебічне накопичення, заохочується поява прогресивних навичок для молодого покоління.

Уже недостатньо закінчити заклад вищої освіти та одержати диплом, адже працювати суто за обраною спеціальністю все життя не вийде. Справжній фахівець тепер, на думку роботодавця, повинен мати критичне мислення, володіти когнітивною функцією, бути креативним, здатним обробляти великі обсяги даних та швидко приймати рішення, а найголовніше – поєднувати в собі міждисциплінарність та бажання вчитися протягом усього професійного шляху [1, 42–47].

Виходячи з цього, ідеальний працівник майбутнього – той, хто має свою базову спеціалізацію та обов'язково володіє ґрунтовними знаннями та навичками в суміжних сферах. А от спеціаліст, що зміг засвоїти дві-три споріднених спеціальності, тим паче буде мати пріоритетність з-поміж усіх та стане здатним до конкурентної боротьби на ринку праці як вітчизняному, так і закордонному. Саме тому вкотре постає питання якості освіти як основної засади майбутньої компетентності українських спеціалістів.

Якщо порівняти систему освіти України на початку незалежності та сьогодні, то, безумовно, можна помітити незавершену трансформацію старої моделі навчання. Проте цей процес є повільним і таким, що перебуває у складних соціально-економічних умовах та потребує професійної реорганізації структури.

До системи освіти України входять такі ланки: дошкільна освіта, загальна середня освіта, професійно-технічна освіта, вища освіта, аспірантура та докторантура [2].

Черговим викликом для сфери освіти в Україні стала пандемія коронавірусної хвороби, що призвела до суттєвих змін та низки проблем. До найголовніших можна віднести технічні та психологічні.

За словами Ю. Кононенка [3], до карантину в Україні вже практикувалося використання в освітньому процесі дистанційної форми навчання, що підтверджується прийнятим ще в 2013 році Положенням про дистанційну форму навчання [4], яке було перевипущене у 2020 році. Метою такого нововведення було створити гнучку та індивідуальну програму для здобувачів освіти, а також вибудувати продуктивну комунікацію.

Але виникнення карантину вже остаточно довело, що цей експеримент не виправдав себе в повному обсязі, стало зрозумілим, що весь цей час у навчальному процесі використовувалися лише окремі елементи дистанційного навчання.

Реальність показала, що не всі заклади освіти технічно підготовлені для викладання матеріалу за допомогою сучасних технологій. До того ж, здобувачі вищої освіти зазнали відчутного стресу, адже не були готовими до відсутності живого спілкування, неможливості перескладання раніше отриманих оцінок та загального збільшення навантаження.

Викладачі ж відмітили неможливість індивідуального консультування студентів, збільшення часу на листування та необхідність розроблення додаткових матеріалів задля забезпечення повноти викладення навчального матеріалу [5, 130–135].

Аналізуючи теперішню ситуацію освіти в країні стає зрозумілим, що онлайн-вчитель – не вигадана химера, а реальність, що почала вже будувати своє підґрунтя та лише сильніше закріпить його в найближчому майбутньому. Організувати якісне навчання з використанням цифрових технологій, комунікувати з учнями на відстані, надихати та мотивувати їх до навчання, а також допомагати батькам – це ті

навички, якими тепер на додаток мають володіти сучасні вчителі [6, 376].

Нові засади для професійних якостей вчителя потребують адаптації до реальності, яка спонукає шукати нові форми навчання, на меті чого – поліпшення якості викладання та доступу до неї, особливо в умовах соціального дистанціювання під час пандемії.

Так очільник Державної служби якості освіти зазначив, що 79 % вчителів-респондентів вважають, що для підвищення якості онлайн-навчання учнів їм потрібно вдосконалити методiku організації освітнього процесу із застосуванням технологій дистанційного навчання, а в умовах карантину 46% педагогів витрачають значно більше часу на підготовку до проведення навчальних занять [7].

За даними ж опитування, що було проведене в період із 08 по 15 квітня 2020 року Державною службою якості освіти України в 55,53% шкіл дистанційне навчання було проблемою, оскільки вони раніше не мали досвіду такої форми навчання, тому не були готові до навчання під час карантину: 47,5% викладачів зазначили, що раніше не використовували технології дистанційного навчання у своїй педагогічній діяльності [8]. Тому для вчителів корисним були б розроблені поради щодо того, як пояснювати новий матеріал, давати зворотній зв'язок, тренувати навички, оцінювати прогрес та визначати тривалість уроків в умовах дистанційного навчання.

Попри усі проблеми, Національне агентство кваліфікацій у звіті «Людський капітал 2030. Глобальні навички майбутнього» все ж таки вказало професію онлайн-вчителя, як одну з найбільш затребуваних та перспективних у найближчому десятилітті.

Стрімкий розвиток цифрових технологій, глобалізація світу, модернізація та повна роботизація всіх процесів свідчать про те, що в умовах мінливого світу, сутність учителя вже трансформується в нову реальність, тому потрібно бути готовим до нових викликів!

Експерти прогнозують розвиток дисципліни та самоорганізації, що надасть можливість отримати освіту в зручний час і в зручному місці та рівний доступ до неї,

незалежно від місця проживання, стану здоров'я чи соціального статусу здобувача освіти.

Отже, перед нами розгортається оновлена роль вчителя, що стає наставником-консультантом, який координує процес навчання, постійно вдосконалюючи власні курси та навички, тим самим культивує серед здобувачів не споживачів ринку праці, як це бачимо сьогодні, а людей, здатних самостійно приймати рішення та нести відповідальність.

ЛІТЕРАТУРА

1. Лапшина І. С. Адаптивні підходи до моделювання освітніх процесів у системі дистанційного навчання / І. С. Лапшина // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2012. – № 6. – С. 42–47.

2. Освіта в Україні : [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://uk.wikipedia.org/wiki>.

3. Онлайн-вчитель буде однією із найбільш затребуваних професій майбутнього – Нацагентство кваліфікацій [Електронний ресурс] // Нова Українська Школа. – Режим доступу : <https://nus.org.ua/news/onlajn-vchytel-bude-odniyeyu-iz-najbilsh-zatrebuyanyh-profesij-majbutnogo-natsagentstvo-kvalifikatsij>.

4. Про затвердження Положення про дистанційне навчання [Електронний ресурс] // Верховна рада України. – 2013. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#Text>.

5. Berezhna S., Prokopenko I. Higher Education Institutions in Ukraine during the Coronavirus, or COVID-19, Outbreak: New Challenges vs New Opportunities // Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala. – 2020. – Vol. 12, Is. 1 Sup. 2. – P. 130–135.

6. «Про Концепцію Національної програми інформатизації» № 75/98-ВР від 2.02.98 р. // Офіційний вісник України. – 1998. – № 10. – С. 376.

7. Коронавірус та освіта: аналіз проблем і наслідків пандемії [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://cedos.org.ua/researches/koronavirus-ta-osvita-analiz-problem-i-naslidkiv-pandemii>.

8. Гурак Р. Дистанційне навчання - це виклик для української освіти під час пандемії : [Електронний ресурс] / Р. Гурак // Єдиний веб-портал органів виконавчої влади в Україні – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/news/ruslan-gurak-distancijne-navchannya-ce-viklik-dlya-ukrayinskoyi-osviti-pid-chas-pandemiyi>.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В УКРАЇНІ

**Вікторія Коновалова
Людмила Приблуда**

Національний університет харчових технологій, м. Київ

Дистанційне навчання – це спосіб одержання освіти з використанням комп'ютерних та сучасних інформаційних технологій, що надає здобувачам змогу навчатися на відстані, без відриву від роботи та виїзду за кордон. Воно базується на принципах відкритого навчання, широко використовує комп'ютерні навчальні програми різного призначення та створює за допомогою сучасних телекомунікацій інформаційне освітнє середовище для постачання навчального матеріалу та спілкування [1, 7–8].

Дистанційне навчання має як свої переваги, так і недоліки. Так, головними перевагами дистанційного навчання є доступність всім верствам населення; відсутність необхідності відвідувати лекції, семінари, практичні заняття; використання провідних сучасних освітніх технологій; індивідуальний процес навчання.

Дистанційна освіта в Україні не відповідає вимогам, що ставляться до інформаційного суспільства і не забезпечує повноцінного входження України в міжнародний освітній простір. Щоб система дистанційного навчання посіла гідне місце в системі освіти України, потрібно створити глобальну комп'ютерну мережу освіти й науки, оскільки саме комп'ютер дає змогу отримувати навчальний матеріал, є водночас і бібліотекою, і центром довідкової інформації, і комунікативним